

Najava da bi električna energija za domaćinstva mogla da poskupi na mnoge građane je delovala kao hladan tuš, naročito one koji se greju na struju. Stručnjaci za energetiku kažu da je korekcija cena struje neophodna za dalje funkcionisanje Elektroprivrede Srbije, dok iz Ministarstva energetike još nema najave za koji procenat bi cena mogla biti uvećana, kao ni kada bi novi cenovnik mogao da stupi na snagu.

Ministarka energetike najavila je da je poskupljenje neminovno, dok je predsednik Aleksandar Vučić izjavio da "struja nekad mora da poskupi, ali da sad ne može". Ministarka je potom izjavila da razume zašto predsednik to kaže, ali da je njen zadatak da objasni zašto bi to ipak moralo da se dogodi.

"Zadatak Ministarstva i moj zadatak je da stvorimo uslove i podršku "Elektroprivredi Srbije" i drugim preduzećima u ovom sektoru da mogu normalno da funkcionišu, ne samo da izađu iz krize, već da krenu da proizvode dovoljne količine energije. Ako imamo EPS koji uvozi ugalj i struju, onda nam nije potrebno takvo preduzeće. Imamo dovoljno potencijala da proizvodimo električnu energiju za svoje potrebe. Moj posao je da pomognem EPS-u da prevaziđe krizu, da ulaže u modernizaciju i da bude snažno i održivo preduzeće", rekla je Mihajlovićeva.

Još se, međutim, ne zna koliko bi moglo biti to povećanje. Procedura promene cenovnika je takva da JP "Elektroprivreda Srbije" kao garantovani snabdevač podnosi zahtev za povećanje cene Agenciji za energetiku Republike Srbije (AERS) zajedno sa troškovima kojim to poskupljenje pravedaju. AERS to proverava i može da odobri ili da odbije predlog o poskupljenju. Ta saglasnost mora biti objavljena najmanje mesec dana pre korekcije cena.

Marković: Ovako niska cena nije održiva

Stručnjak za energetiku Željko Marković smatra da ovako niska cena nije održiva i napominje da je Elektroprivredi Srbije potrebno da poveća cenu energije za domaćinstva 30 odsto da bi mogla da opstane. On kaže da je trebalo da dođe do postepenog povećanja cena prethodnih godina i ističe da bi u tom slučaju ovaj udar bio blaži. Napominje da havarije u energetsom sektoru Srbije nisu jedini razlog za poskupljenje i da bi ono bilo neminovno zbog globalne cene energenata, i da nismo imali probleme u EPS.

Ministarka Mihajlović je rekla da ćemo i sledeće sezone morati da uvozimo struju, a to smatra i Željko Marković i dodaje da EPS ne može sam proizvesti dovoljnu količinu ni za narednu zimu, ali da očekuje da će naš energetska sistem imati manje problema, jer će se bolje pripremiti.

"Već je ugovorena kupovina uglja iz Crne Gore, a mislim da je u opciji i uvoz iz Rumunije i Bugarske, tako da je planirana nabavka uglja. To je mnogo bolja i upola jeftinija opcija od

uvoza struje. Neće se moći proizvesti sva količina koja nam je potrebna i deo će morati da se uveze. Nije to sad posledica ove situacije, mi smo poslednjih godina kupovali struju zimi, ali smo to posle uspevali da nadoknadimo tako što smo je izvozili tokom leta. Onda je naš bilans godišnji bio nula ili smo čak bili u plusu, jer smo prodavali više nego što smo kupovali", objašnjava Marković.

On napominje da su prethodnih godina cene električne energije na berzi bile "normalne i na nivou troškova proizvodnje i zarade koju ima EPS", a da su sada uvećane nekoliko puta.

"Megavat sat je koštao od 50 do 60 evra, a sadašnje cene su više od 200 evra po megavat satu. EPS će proizvesti svoju količinu za tu neku normalnu cenu koja je bila pre krize, ali te viškove koje treba da nabavi mora da plati po veoma visokoj ceni. Te stvari utiču na bilans EPS-a u smislu finansija, a to otežava situaciju, jer kada moraju da plate ne ostaje im novca i biće u minusu", kaže Marković.

On ističe da je neophodno da se podigne cena električne energije kako bi se obezbedilo normalno funkcionisanje EPS. Prema njegovim rečima, treba da se krene sa izgradnjom novih kapaciteta za proizvodnju i da se otvaraju nova eksploataciona polja lignita.

"Najavljeno povećanje od 30 otsto je realano, jer bi pokrilo cenu troškova funkcionisanja EPS i obezbedilo bi poslovanje blisko nuli. Domaćinstva svuda sem u Srbiji i BiH struju plaćaju mnogo više. I pre pet godina smo opominjani da bi trebalo da ispravimo taj disparitet i da se cena električne energije za domaćinstva koriguje na onu vrednost koja je tržišna i koja je i u ostalim državama. EPS od svih para od cena struje pripada 29,2 evra po megavat satu, a cena njihove proizvodnje je mnogo veća. Stalno su se subvencionisala domaćinstva, a sada više nije održivo po trenutnim cenama na globalnom nivou", kaže Marković.

On ističe da bi svako povećanje manje od 30 odsto bilo zasnovano ne na ekonomskoj računici EPS-ovog finansijskog bilansa, već na osnovu drugih uslova, koji su više socijalni nego ekonomski.